Test Booklet No.
ટેસ્ટ પુસ્તિકા નં.

Subject : SOCIOLOGY
Code : 326 EGJ
Medium : English and Gujarati

Test Booklet Code
ટેસ્ટ પુસ્તિકા કોડ

C

(Do not open this Test Booklet until you are asked to do so)

(જ્યાં સુધી તમને આવું કરવા માટે કહેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી આ પરીક્ષણ પુસ્તિકા ખોલશો નહીં)

*Time Allowed : **45** minutes* *સમય : **45** મિનિટ*	*Maximum Marks : **200*** *મહત્તમ ગુણ : **200***	*Total Questions : **50*** *કુલ પ્રશ્નો : **50***	*Number of questions to be answered : **40*** *જવાબ આપવાના પ્રશ્નોની સંખ્યા : **40***

Kindly read the Instructions given on this Page and Back Page carefully before attempting this Question Paper.

આ પ્રશ્નપત્રનો પ્રયાસ કરતા પહેલા કૃપા કરીને આ પૃષ્ઠ અને છેલ્લા પૃષ્ઠ પર આપવામાં આવેલી સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.

Important Instructions for the Candidates :

1. This Test Booklet contains **50** questions printed in English and Gujarati. Out of these, the candidate is required to answer any **40** questions. If a candidate answers more than 40 questions, the first 40 answered questions will be considered for evaluation.
2. When you are given the OMR Answer Sheet, fill in your particulars on it carefully with **blue/black** ball point pen only.
3. Use only Blue/Black Ball Point Pen for marking responses.
4. The CODE for this Test Booklet is **C**. Make sure that the CODE printed on the OMR Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. Also ensure that your Test Booklet No. and OMR Answer Sheet No. are exactly the same. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the OMR Answer Sheet. No claim in this regard will be entertained after five minutes from the start of the examination.
5. Before attempting the question paper kindly check that this Test Booklet has total **28** pages and OMR Answer Sheet consists of one sheet. At the start of the examination within first five minutes, candidates are advised to ensure that all pages of Test Booklet and OMR Answer Sheet are properly printed and they are not damaged in any manner.
6. Each question has four answer options. Out of these four options choose the **MOST APPROPRIATE OPTION** and darken/blacken the corresponding circle on the OMR Answer Sheet with a Blue/Black Ball Point Pen.
7. Five (5) marks will be given for each correct answer. One (1) mark will be deducted for each incorrect answer. If more than one circle is found darkened/blackened for a question, then it will be considered as an incorrect answer. Unanswered questions will be given no mark.

P.T.O.

ઉમેદવારો માટે મહત્વપૂર્ણ સૂચનાઓ :

1. આ ટેસ્ટ બુકલેટમાં અંગ્રેજી અને ગુજરાતીમાં છપાયેલા 50 પ્રશ્નો છે. અંગ્રેજીમાંથી અને તેમાંથી ઉમેદવારે કોઈપણ 40 પ્રશ્નોના જવાબ આપવા જરૂરી છે. એક ઉમેદવાર 40 થી વધુ પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે, જો પ્રથમ 40 જવાબો પ્રશ્નો મૂલ્યાંકન માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.
2. જ્યારે તમને OMR આન્સર શીટ આપવામાં આવે, ત્યારે ફક્ત **બ્લુ/બ્લેક** બોલ પોઈન્ટ પેન વડે જ તેની પર તમારી વિગતો કાળજીપૂર્વક ભરો.
3. પ્રતિસાદોને ચિહ્નિત કરવા માટે માત્ર બ્લુ/બ્લેક બોલ પોઈન્ટ પેનનો ઉપયોગ કરો.
4. આ ટેસ્ટ પુસ્તિકા માટે કોડ **C** છે. ખાતરી કરો કે OMR આન્સર શીટ પર મુદ્રિત કોડ આ ટેસ્ટ પુસ્તિકા પર જેવો જ છે. એ પણ સુનિશ્ચિત કરો કે તમારી ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર અને OMR આન્સર શીટ નંબર બરાબર સમાન છે. વિસંગતતાના કિસ્સામાં, ઉમેદવારે પરીક્ષણ પુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રક બંને બદલવા માટે તાત્કાલિક તપાસકર્તાને આ બાબતની જાણ કરવી જોઈએ પરીક્ષા શરૂ થાય પાંચ મિનિટ પછી આ સંદર્ભે કોઈ દાવો નથી.
5. પ્રશ્નપત્રનો પ્રયાસ કરતા પહેલા કૃપા કરીને તપાસ કરો કે આ પરીક્ષા પુસ્તિકામાં કુલ **28** પૃષ્ઠો છે અને OMR ઉત્તરપત્ર એક શીટ ધરાવે છે. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં પ્રથમ પાંચ મિનિટમાં, ઉમેદવારોને સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ ટેસ્ટ પુસ્તિકા અને OMR આન્સર શીટના તમામ પૃષ્ઠો યોગ્ય રીતે છે તેની ખાતરી કરે.મુદ્રિત છે અને તેમને કોઈપણ રીતે નુકસાન થતું નથી.
6. દરેક પ્રશ્નમાં ચાર જવાબ વિકલ્પો છે. આ ચાર વિકલ્પોમાંથી **સૌથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ** કરો અને OMR આન્સર શીટ પર બ્લુ/બ્લેક બોલ પોઈન્ટ પેન વડે અનુરૂપ વર્તુળને ડાર્ક/બ્લેક કરો.
7. દરેક સાચા જવાબ માટે પાંચ (5) ગુણ આપવામાં આવશે. દરેક ખોટા જવાબ માટે એક (1) માર્ક કાપવામાં આવશે. જો કોઈ પ્રશ્ન માટે એક કરતા વધુ વર્તુળો ઘાટા/કાળા કરેલા જોવા મળે, તો તેને ખોટો જવાબ ગણવામાં આવશે. અનુત્તરિત પ્રશ્નોને માર્ક આપવામાં આવશે નહીં.

ફ.પૃ.પ.

Name of the Candidate (in Capital Letters) : _____
ઉમેદવારનું નામ (કેપિટલ લેટરમાં) :

Application Number (in figures) : _____
અરજી નંબર (આંકડામાં) :

Roll Number (in figures) : _____
રોલ નંબર (અંકોમાં) :

Centre of Examination (in Capital Letters) : _____
પરીક્ષા કેન્દ્ર (કેપિટલ લેટર્સમાં) :

Candidate's Signature : _____ Invigilator's Signature : _____
ઉમેદવારની સહી : નિરીક્ષકની સહી :

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent : _____
કેન્દ્ર અધિક્ષકની પ્રતિકૃતિ સહી સ્ટેમ્પ :

1. Which of the following Sociologists argued that Sociology helps in understanding the links and connections between "personal troubles" and "social issues" ?

(1) Durkheim

(2) C.W. Mills

(3) Bourdieu

(4) Weber

2. Which programme of the Government of India directly targets at improving sex-ratio ?

(1) Widow Pension

(2) Pre-Natal Diagnostic Techniques (Regulation and Prevention of Misuse) Act

(3) Beti Bachao Beti Padhao

(4) Sukanya Samriddhi Yojana

3. Which of the following statements is true about Colonialism in India ?

(1) Parochialism gave birth to Colonialism in India.

(2) Colonialism gave birth to Nationalism in India.

(3) Urban poor were the main carriers of Nationalism in Colonial India.

(4) Capitalist economic changes in India were not related to Colonialism.

4. Match the following terms (**List-I)** with their description (**List-II)** :

List-I (Terms)	**List-II (Descriptions)**
(A) Varna system	(I) Process of adopting higher caste practices
(B) Scheduled Castes	(II) Four-fold division of society
(C) Sanskritisation	(III) Opposed to Hindu society
(D) Resistance Tribes	(IV) Recognised by Govt. of India Act, 1935

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)

(3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)

(4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (III)

SPACE FOR ROUGH WORK

1. નીચેનામાંથી કયા સમાજશાસ્ત્રીઓએ એવી દલીલ કરી હતી કે સમાજશાસ્ત્ર "વ્યક્તિગત મુશ્કેલીઓ" અને "સામાજિક મુદ્દાઓ" વચ્ચેની કડીઓ અને જોડાણોને સમજવામાં મદદ કરે છે?
   (1) દુર્ખેમ
   (2) સી.ડબલ્યુ. મિલ્સ
   (3) બોર્દિઉ
   (4) વેબર

2. ભારત સરકારના કયા કાર્યક્રમનું સીધું લક્ષ્ય લિંગદરમાં સુધારો કરવાનું છે?
   (1) વિધવા પેન્શન
   (2) ગર્ભ પરીક્ષણ તકનીકો (રેગ્યુલેશન એન્ડ પ્રિવેન્શન ઓફ મિસયુઝ) એક્ટ
   (3) બેટી બચાવો બેટી પઢાઓ
   (4) સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજના

3. ભારતમાં વસાહતીવાદ વિશે નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?
   (1) પેરોકિયલવાદે ભારતમાં વસાહતીવાદને જન્મ આપ્યો.
   (2) વસાહતવાદે ભારતમાં રાષ્ટ્રવાદને જન્મ આપ્યો
   (3) વસાહતી ભારતમાં શહેરી ગરીબો રાષ્ટ્રવાદના મુખ્ય વાહક હતા.
   (4) ભારતમાં મૂડીવાદી આર્થિક ફેરફારો વસાહતીવાદ સાથે સંબંધિત ન હતા.

4. નીચેના શબ્દો (**સૂચિ-I**) ને તેમના વર્ણન (**સૂચિ-II**) સાથે સરખાવો.

સૂચિ-I (શરતો)	**સૂચિ-II (વર્ણનો)**
(A) વર્ણ પ્રણાલી	(I) ઉચ્ચ જાતિ પ્રથાઓ અપનાવવાની પ્રક્રિયા
(B) અનુસૂચિત જાતિઓ	(II) સમાજનું ચાર ગણું વિભાજન
(C) સંસ્કૃતિકરણ	(III) હિંદુ સમાજનો વિરોધ
(D) પ્રતિકારક જનજાતિઓ	(IV) સરકાર દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત.ભારત અધિનિયમ, 1935

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
   (1) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(IV)
   (2) (A)-(II), (B)-(III), (C)-(I), (D)-(IV)
   (3) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(III)
   (4) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(III)

SPACE FOR ROUGH WORK

5. Which of the following are arguments given by Alfred Gell to explain the significance of market beyond its economic function ?

(A) Layout of the market symbolises the hierarchical inter-group social relations of that region.

(B) Few goods are free in the market for groups lower in the hierarchy.

(C) Different social groups are located according to their position in the caste hierarchy and hierarchical market system.

(D) Interactions between tribals and non-tribal traders are based on social inequalities.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (A), (C) and (D) only

6. Which of the following principles are applied to maintain caste based restrictions ?

(A) Birth

(B) Marriage

(C) Food Sharing

(D) Occupation

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (B), (C) and (D) only

7. How has national development impacted tribal development ?

(A) Tribal areas located in mineral rich and forest covered parts of the country paid a disproportionately high price for development.

(B) Large dams, factories and mines were built in Nehruvian era.

(C) Tribals were dispossessed of their land for setting up hydroelectric power plants.

(D) These developments benefitted the tribes at the expense of others.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B), (C) and (D)

(2) (A), (C) and (D) only

(3) (A), (B) and (C) only

(4) (B), (C) and (D) only

SPACE FOR ROUGH WORK

5. આલ્ફ્રેડ ગેલ દ્વારા બજારના આર્થિક કાર્યની બહારના મહત્વને સમજાવવા માટે નીચેની દલીલોમાંથી કઇ દલીલો આપવામાં આવી છે?

(A) બજારનું માળખું જે તે પ્રદેશના શ્રેણીબદ્ધ આંતર-જૂથ સામાજિક સંબંધોનું પ્રતીક છે.

(B) પદાનુક્રમમાં નીચલા જૂથો માટે બજારમાં થોડા માલ મફત છે.

(C) વિવિધ સામાજિક જૂથો જાતિ પદાનુક્રમે અને શ્રેણીબદ્ધ બજાર વ્યવસ્થામાં તેમની સ્થિતિ અનુસાર આવેલાં છે.

(D) આદિવાસીઓ અને બિન-આદિવાસી વેપારીઓ વચ્ચેના વ્યવહારો સામાજિક અસમાનતાઓ પર આધારિત છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A) અને (C) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (A), (C) અને (D) માત્ર

6. જાતિ આધારિત પ્રતિબંધો જાળવવા માટે નીચેનામાંથી કયા સિદ્ધાંત લાગુ કરવામાં આવે છે?

(A) જન્મ

(B) લગ્નજીવન

(C) ખોરાકની વહેંચણી

(D) વ્યવસાય

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A), (B) અને (C) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

7. રાષ્ટ્રીય વિકાસની આદિવાસી વિકાસ પર કેવી અસર પડી છે?

(A) દેશના ખનીજ સમૃદ્ધ અને જંગલોથી આચ્છાદિત ભાગોમાં આવેલા આદિવાસી વિસ્તારોએ વિકાસ માટે અપ્રમાણસર ઊંચી કિંમત ચૂકવી છે.

(B) નહેરુ યુગમાં મોટા બંધ, કારખાનાઓ અને ખાણો બાંધવામાં આવી હતી.

(C) જળવિદ્યુત પાવર પ્લાન્ટ સ્થાપવા માટે આદિવાસીઓને તેમની જમીનમાંથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા હતા.

(D) આ વિકાસથી અન્ય લોકોના ભોગે આદિવાસીઓને ફાયદો થયો હતો.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B), (C) અને (D)
(2) (A), (C) અને (D) માત્ર
(3) (A), (B) અને (C) માત્ર
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

SPACE FOR ROUGH WORK

8. Which of the following statements are true about stereotypes ?

(A) Stereotypes are often applied to ethnic and racial groups.

(B) Stereotypes fix whole groups into single entity.

(C) Stereotypes refuse to recognise the variation across individuals.

(D) Stereotypes are partly colonial constructs.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (B), (C) and (D) only

9. In every society, some individuals have a greater share of valued resources – money, property, education, prestige etc., – than others. These social resources can be divided into different forms of capital. Identify them from the following.

(A) Economic capital

(B) Cultural capital

(C) Social capital

(D) Educational capital

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A), (B), (C) and (D)

(3) (A), (C) and (D) only

(4) (B), (C) and (D) only

10. In which year did the first Backward Classes Commission headed by Kaka Kalelkar submit its report ?

(1) 1956

(2) 1953

(3) 1950

(4) 1958

11. Which of the following arguments are correct about tribes in India ?

(A) Adivasis were always the oppressed group, as they are now.

(B) Tribes were absorbed in Hindu society through Sanskritisation.

(C) Tribes occupied a special trade niche, trading forest produce, salt and elephants.

(D) Adivasis often exercised dominance over the plains people through their capacity to raid them.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (B), (C) and (D) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (A), (C) and (D) only

SPACE FOR ROUGH WORK

8. નીચેનામાંથી કયા વિધાનો રૂઢપ્રયોગો વિશે સાચા છે?

(A) રૂઢપ્રયોગો ઘણીવાર વંશીય અને જાતિગત જૂથોને લાગુ પડે છે.

(B) રૂઢપ્રયોગો આખા જૂથોને એક એકમમાં ગોઠવે છે.

(C) રૂઢપ્રયોગો વ્યક્તિઓમાં વિવિધતાને ઓળખવાનો ઇનકાર કરે છે.

(D) રૂઢીગત રચનાઓ અંશતઃ વસાહતી રચનાઓ છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A), (B) અને (C) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

9. દરેક સમાજમાં, કેટલાક વ્યક્તિઓ પાસે મૂલ્યવાન સંસાધનો-નાણાં, સંપત્તિ, શિક્ષણ, પ્રતિષ્ઠા વગેરેનો મોટો હિસ્સો હોય છે, -અન્ય કરતાં.આ સામાજિક સંસાધનોને મૂડીના વિવિધ સ્વરૂપોમાં વહેંચી શકાય છે. તેમને નીચેનામાંથી ઓળખો.

(A) આર્થિક મૂડી

(B) સાંસ્કૃતિક રાજધાની

(C) સામાજિક મૂડી

(D) શૈક્ષણિક મૂડી

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A), (B), (C) અને (D)
(3) (A), (C) અને (D) માત્ર
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

10. કાકા કાલેલકરની આગેવાની હેઠળના પ્રથમ પછાત વર્ગ આયોગે કયા વર્ષમાં પોતાનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો?

(1) 1956
(2) 1953
(3) 1950
(4) 1958

11. ભારતમાં આદિવાસીઓ વિશે નીચેની કઇ દલીલો સાચી છે?

(A) આદિવાસીઓ હમણાંની જેમ હંમેશા ઉત્પીડિત જૂથ હતા.

(B) સંસ્કૃતકરણ દ્વારા આદિવાસીઓને હિંદુ સમાજમાં સમાવી લેવામાં આવ્યાં હતાં.

(C) આદિવાસીઓએ જંગલની પેદાશો, મીઠું અને હાથીઓનો વેપાર કરીને વિશેષ સ્થાન મેળવ્યું.

(D) આદિવાસીઓ ઘણીવાર મેદાનપ્રદેશમાં રહેતા લોકો પર હુમલો કરવાની તેમની હુમલા કરવાની ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરતા હતા.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (B), (C) અને (D) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (A), (C) અને (D) માત્ર

SPACE FOR ROUGH WORK

12. What was the opinion of Dr. B.R. Ambedkar about local self-government during the drafting of the Constitution ?

(1) He believed that local elites and upper castes would exploit the downtrodden masses further.

(2) He thought that local self-government will empower the downtrodden masses.

(3) He believed that local self-government will ensure equal representation of all social groups.

(4) He believed that local self-government will lead to economic prosperity.

13. Which of the following is ***not*** an example of community identity ?

(1) Membership of family

(2) Membership of religious group

(3) Membership of a professional group

(4) Membership of caste group

14. Which of the following Articles of the Constitution of India, provides for the Right of Minorities to establish and administer educational institutions of their own and that the State shall not discriminate in granting aid to such educational institutions ?

(1) Article 21 (2) Article 29

(3) Article 30 (4) Article 25

15. Which of the following statements about Communalism are correct ?

(A) Communal means something related to a community.

(B) Communalism is about religion, not politics.

(C) A devout believer may or may not be communal.

(D) Communalism results in constructing identity of large and diverse groups as singular and homogeneous.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only (2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (C) and (D) only (4) (B), (C) and (D) only

16. On account of which of the following identity markers, do people often face discrimination and exclusion ?

(A) Gender

(B) Ethnicity

(C) Disability

(D) Caste

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (C) and (D) only (2) (A), (B) and (D) only

(3) (A), (B), (C) and (D) (4) (B), (C) and (D) only

SPACE FOR ROUGH WORK

12. ડો.બી.આર. આંબેડકર બંધારણના મુસદ્દા દરમિયાન સ્થાનિક સ્વરાજ્ય વિશે શું અભિપ્રાય હતો ?

(1) તેમનું માનવું હતું કે સ્થાનિક ઉચ્ચ વર્ગના લોકો અને ઉચ્ચ જાતિઓ દલિત લોકોનું વધુ શોષણ કરશે

(2) તેમણે વિચાર્યું હતું કે, સ્થાનિક સ્વરાજ્ય દલિતોને સશક્ત બનાવશે

(3) તેમનું માનવું હતું કે સ્થાનિક સ્વરાજ્ય તમામ સામાજિક જૂથોનું સમાન પ્રતિનિધિત્વ સુનિશ્ચિત કરશે

(4) તેમનું માનવું હતું કે સ્થાનિક સ્વરાજ્ય આર્થિક સમૃદ્ધિ તરફ દોરી જશે

13. નીચેનામાંથી કયું સામુદાયિક ઓળખનું ઉદાહરણ નથી?

(1) પરિવારનું સભ્યપદ (2) ધાર્મિક જૂથનું સભ્યપદ

(3) વ્યાવસાયિક જૂથનું સભ્યપદ (4) જ્ઞાતિ જૂથનું સભ્યપદ

14. ભારતના બંધારણની નીચેની કઈ કલમ લઘુમતીઓને તેમની પોતાની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની સ્થાપના અને સંચાલન કરવાના અધિકારની જોગવાઈ કરે છે, અને આવી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને સહાય આપવામાં રાજ્ય ભેદભાવ નહીં કરે?

(1) કલમ 21 (2) કલમ 29

(3) કલમ 30 (4) કલમ 25

15. સાંપ્રદાયિકતા વિશે નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

(A) સાંપ્રદાયિકનો અર્થ થાય છે સમુદાય સાથે સંબંધિત એવું કંઈપણ.

(B) સાંપ્રદાયિકતા ધર્મ વિશે છે, રાજકારણ વિશે નહીં.

(C) એક આસ્તિક ભક્ત સાંપ્રદાયિક હોઈ શકે અથવા ન પણ હોઈ શકે.

(D) સાંપ્રદાયિકતા વિશાળ અને વૈવિધ્યસભર જૂથોનું એકત્વ અને એકરૂપતાની ઓળખ ઊભી કરવામાં પરિણમે છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર (2) (A), (B) અને (C) માત્ર

(3) (A), (C) અને (D) માત્ર (4) (B), (C) અને (D) માત્ર

16. નીચેનામાંથી કયા ઓળખ ચિહ્નોના કારણે, લોકોને ઘણીવાર ભેદભાવ અને બાકાતનો સામનો કરવો પડે છે?

(A) જાતિ (B) વંશીયતા

(C) અપંગતા (D) જાતિ

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (C) અને (D) માત્ર (2) (A), (B) અને (D) માત્ર

(3) (A), (B), (C) અને (D) (4) (B), (C) અને (D) માત્ર

SPACE FOR ROUGH WORK

17. Which of the following are true about Gram Sabha in Panchayati Raj ?

(A) The Gram Sabha collects central taxes from the village.

(B) The Gram Sabha consists of the entire body of citizens in a village.

(C) The Gram Sabha is the general body that elects the local government.

(D) The Gram Sabha participates in village-level development activities.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (B), (C) and (D) only

18. How did the Supreme Court enhance Fundamental Rights, particularly relating to the Right to Life under Article 21 ?

(1) By restricting individual liberty.

(2) By narrowing the scope of Article 20.

(3) By expanding the interpretation to include various aspects of a quality life.

(4) By expanding the scope of Fundamental Duties.

19. Who amongst the following Sociologists remarked that tribal institutions in themselves need not necessarily be democratic in their structure and functioning ?

(1) Tiplut Nongbri (2) Virginius Xaxa

(3) Verrier Elwin (4) G.S. Ghurye

20. Match **List-I** with **List-II**.

List-I (Dominant Caste)	**List-II (Region)**
(A) Rajputs	(I) Andhra Pradesh
(B) Lingayats	(II) Punjab
(C) Jat Sikhs	(III) Karnataka
(D) Kammas	(IV) Uttar Pradesh

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)

(2) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (III)

(4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (III), (D) - (I)

SPACE FOR ROUGH WORK

17. પંચાયતી રાજમાં ગ્રામસભા વિશે નીચેનામાંથી કયું સાચું છે?

(A) ગ્રામસભા ગામમાંથી કેન્દ્રીય કર વસૂલ કરે છે.

(B) ગ્રામસભામાં ગામડાના નાગરિકોના આખા જૂથનો સમાવેશ થાય છે.

(C) ગ્રામસભા એ સામાન્ય સંસ્થા છે જે સ્થાનિક સરકારને ચૂંટે છે.

(D) ગ્રામ સભા ગ્રામ-સ્તરની વિકાસ પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લે છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A), (B) અને (C) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

18. સર્વોચ્ચ અદાલતે ખાસ કરીને કલમ 21 હેઠળ જીવનના અધિકાર સાથે સંબંધિત મૂળભૂત અધિકારોમાં કેવી રીતે વધારો કર્યો ?

(1) વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાને મર્યાદિત કરીને

(2) કલમ 20નો વ્યાપ ઘટાડીને

(3) ગુણવત્તાયુક્ત જીવનના વિવિધ પાસાઓનો સમાવેશ કરવા માટે અર્થઘટનને વિસ્તૃત કરીને

(4) મૂળભૂત ફરજોના કાર્યક્ષેત્રનું વિસ્તરણ કરીને

19. નીચેનામાંથી કયા સમાજશાસ્ત્રીઓએ ટિપ્પણી કરી હતી કે આદિવાસી સંસ્થાઓ પોતાની રચના અને કામગીરીમાં લોકશાહી ગુણધર્મ ધરાવતી હોવી જરૂરી નથી?

(1) ટિપ્લુટ નોંગબ્રી
(2) વર્જિનિયસ ક્સાક્સા
(3) વેરિયર એલ્વિન
(4) જી.એસ. ઘુર્યે

20. **સૂચિ-I** સાથે **સૂચિ-II** મેચ કરો

સૂચિ-I (પ્રબળ જાતિ)	**સૂચિ-II (પ્રદેશ)**
(A) રાજપૂતો	(I) આંધ્ર પ્રદેશ
(B) લિંગાયતો	(II) પંજાબ
(C) જાટ શીખો	(III) કર્ણાટક
(D) કમ્માઝ	(IV) ઉત્તર પ્રદેશ

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(I)
(2) (A)-(III), (B)-(I), (C)-(II), (D)-(IV)
(3) (A)-(I), (B)-(IV), (C)-(II), (D)-(III)
(4) (A)-(II), (B)-(IV), (C)-(III), (D)-(I)

21. Which of the following festivals are related to agriculture ?

(A) Bihu
(B) Baisakhi
(C) Holi
(D) Pongal

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only
(2) (A), (B) and (C) only
(3) (A), (B), (C) and (D)
(4) (B), (C) and (D) only

22. Which of the following are the indicators of globalisation of agriculture ?

(A) Contract farming
(B) Increased dependence of farmers on fertilisers and pesticides
(C) Promotion of indigenous knowledge for agriculture
(D) Entry of multinationals into agricultural sector

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (C) only
(2) (A), (B) and (D) only
(3) (A), (B), (C) and (D)
(4) (B), (C) and (D) only

23. Under which of the following systems is all work broken down into its smallest repetitive elements and divided amongst the workers ?

(1) Binary System
(2) Corporate System
(3) Flexi System
(4) Scientific Management System

24. Match the concepts (**List-I**) with their respective descriptions (**List-II**) :

List-I (Concepts)	**List-II (Descriptions)**
(A) Liberalisation	(I) Economy based on information and technology
(B) Transnational Corporations	(II) Mixing of global and local culture
(C) Glocalisation	(III) Companies producing goods and services in multiple countries
(D) Weightless Economy	(IV) Opening up of the economy to the global markets

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (I)
(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

21. નીચેનામાંથી કયો તહેવાર કૃષિ સાથે સંબંધિત છે?

(A) બિહૂ

(B) બૈસાખી

(C) હોળી

(D) પોંગલ

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર (2) (A), (B) અને (C) માત્ર

(3) (A), (B), (C) અને (D) (4) (B), (C) અને (D) માત્ર

22. નીચેનામાંથી કયા કૃષિના વૈશ્વિકીકરણના સૂચકાંકો છે?

(A) કોન્ટ્રાક્ટ ફાર્મિંગ

(B) ખાતર અને જંતુનાશકો પર ખેડૂતોની વધેલી નિર્ભરતા

(C) કૃષિ માટે સ્વદેશી જ્ઞાનને પ્રોત્સાહન

(D) કૃષિ ક્ષેત્રમાં બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓનો પ્રવેશ

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (C) માત્ર (2) (A), (B) અને (D) માત્ર

(3) (A), (B), (C) અને (D) (4) (B), (C) અને (D) માત્ર

23. નીચેની કઇ પ્રણાલી હેઠળ, તમામ કાર્યોને તેના સૌથી નાના પુનરાવર્તિત ઘટકોમાં વિભાજિત કરવામાં આવે છે અને કામદારો વચ્ચે વહેંચવામાં આવે છે?

(1) ટ્રિસંગી પ્રણાલી (2) કોર્પોરેટ પ્રણાલી

(3) ફ્લેક્સી પ્રણાલી (4) વૈજ્ઞાનિક વ્યવસ્થાપન પ્રણાલી

24. ખ્યાલ (**સૂચિ-I**) ને તેમના સંબંધિત વર્ણનો (**સૂચિ-II**) સાથે સરખાવોઃ

સૂચિ-I (વિભાવનાઓ)	**સૂચિ-II (વર્ણન)**
(A) ઉદારીકરણ	(I) માહિતી અને ટેકનોલોજી પર આધારિત અર્થતંત્ર
(B) આંતરરાષ્ટ્રીય નિગમો	(II) વૈશ્વિક અને સ્થાનિક સંસ્કૃતિનું મિશ્રણ
(C) ગ્લોકલાઇઝેશન	(III) બહુવિધ દેશોમાં માલ અને સેવાઓનું ઉત્પાદન કરતી કંપનીઓ
(D) વજન વિનાનું અર્થતંત્ર	(IV) વૈશ્વિક બજારો માટે અર્થતંત્રને ખુલ્લું પાડવું

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(IV) (2) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(I)

(3) (A)-(IV), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(I) (4) (A)-(III), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(II)

SPACE FOR ROUGH WORK

25. Who among the following is credited with the invention of the printing press ?

(1) Leonardo da Vinci

(2) Johann Gutenberg

(3) Galileo Galilei

(4) Isaac Newton

26. Match the following individuals with their contributions to Indian media.

List-I (Individuals)	**List-II (Contributions)**
(A) Raja Rammohun Roy	(I) Started the Bombay Samachar
(B) Fardoonji Murzban	(II) Encourged media to act as a watchdog of democracy
(C) Ishwar Chandra Vidyasagar	(III) Started the Shome Prakash
(D) Jawaharlal Nehru	(IV) Started the Sambad-Kaumudi

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)

(3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)

(4) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (II)

27. The Chipko Movement is an example of

(1) Peasant Movement

(2) Workers Movement

(3) Ecological Movement

(4) Dalit Movement

28. In South Bihar, the locals have a common resentment against migrant traders and moneylenders. What are these migrant groups known as ?

(1) Nakarattars

(2) Adivasis

(3) Dikus

(4) Oraons

SPACE FOR ROUGH WORK

25. નીચેનામાંથી કોને પ્રિન્ટિંગ પ્રેસની શોધનું શ્રેય આપવામાં આવે છે?

(1) લિયોનાર્ડો દા વિન્સી

(2) જોહાન ગુટેનબર્ગ

(3) ગેલિલિયો ગેલિલી

(4) આઇઝેક ન્યૂટન

26. ભારતીય મીડિયામાં તેમના યોગદાન સાથે નીચેની વ્યક્તિઓની સરખામણી કરો.

સૂચિ-I (વ્યક્તિઓ)	**સૂચિ-II (યોગદાન)**
(A) રાજા રામમોહન રોય	(I) બોમ્બે સમાચારની શરૂઆત કરી
(B) ફરદૂનજી મુર્ઝબાન	(II) મીડિયાને લોકશાહીના નિરીક્ષક તરીકે કામ કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યા
(C) ઈશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર	(III) શોમ પ્રકાશની શરૂઆત કરી
(D) જવાહરલાલ નેહરુ	(IV) સાંબદ-કૌમુદીની શરૂઆત કરી

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(IV)

(2) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(IV)

(3) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(III)

(4) (A)-(IV), (B)-(I), (C)-(III), (D)-(II)

27. ચિપકો મુવમેન્ટ _____ નું ઉદાહરણ છે.

(1) ખેડૂત આંદોલન

(2) કામદારોનું આંદોલન

(3) પર્યાવરણીય આંદોલન

(4) દલિત આંદોલન

28. દક્ષિણ બિહારમાં સ્થળાંતર કરનારા વેપારીઓ અને શાહુકાર સામે સ્થાનિકો સામાન્ય રોષ ધરાવે છે.આ સ્થળાંતર કરનારા જૂથોને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?

(1) નાકારાટ્ટારો

(2) આદિવાસીઓ

(3) ડીકુસ

(4) ઓરેઓન્સ

SPACE FOR ROUGH WORK

29. According to one of the theories of social movements, social conflict arises when a social group feels that it is worse off than others around it. What is this theory known as ?

(1) Theory of Relative Deprivation

(2) Theory of Reformative Action

(3) Theory of Redemptive Action

(4) Theory of Resource Mobilization

30. Which of the following characteristics are associated with the Women's Movement of post-1947 ?

(A) Involvement of women in nation building task

(B) Growth of autonomous women's movement

(C) All women suffer discrimination at uniform level

(D) Change in ideology and organizational strategy

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (B), (C) and (D) only

31. Match **List-I** with **List-II** :

List-I (Name of Sociologists)	**List-II (Work)**
(A) Nicholas Dirks	(I) Family, Kinship and Marriage in India
(B) Louis Dumont	(II) Homo-Hierarchicus-The Caste System and its Implications
(C) Patricia Uberoi	(III) Castes of Mind : Colonialism and the Making of Modern India
(D) Andre Beteille	(IV) The Reproduction of Inequality : Occupation, Caste and Family

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (IV), (D) - (II)

(3) (A) - (III), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (IV)

(4) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)

SPACE FOR ROUGH WORK

29. સામાજિક ચળવળના એક સિદ્ધાંત અનુસાર, સામાજિક સંઘર્ષ ત્યારે ઉદ્ભવે છે જ્યારે કોઈ સામાજિક જૂથને લાગે છે કે તે તેની આસપાસના અન્ય લોકો કરતાં તેઓ વધારે ખરાબ સ્થિતિમાં છે. આ સિદ્ધાંતને શું કહેવામાં આવે છે?

(1) સાપેક્ષ વંચિતતાનો સિદ્ધાંત
(2) રિફોર્મેટિવ એક્શનનો સિદ્ધાંત
(3) રીડેમ્પ્ટિવ એક્શનનો સિદ્ધાંત
(4) સંસાધન ગતિશીલતાનો સિદ્ધાંત

30. 1947 પછીની મહિલા ચળવળ સાથે નીચેની કઈ લાક્ષણિકતાઓ સંકળાયેલી છે?

(A) રાષ્ટ્ર નિર્માણ કાર્યમાં મહિલાઓની ભાગીદારી

(B) સ્વાયત્ત મહિલા ચળવળનો વિકાસ

(C) તમામ મહિલાઓ સમાન સ્તરે ભેદભાવનો સામનો કરે છે

(D) વિચારધારા અને સંગઠનાત્મક વ્યૂહરચનામાં પરિવર્તન

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (A), (B) અને (C) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (B), (C) અને (D) માત્ર

31. **સૂચિ-I** સાથે **સૂચિ-II** મેચ કરો

સૂચિ-I (સમાજશાસ્ત્રીઓનું નામ)	**સૂચિ-II (કામ)**
(A) નિકોલસ ડર્કસ	(I) ભારતમાં કુટુંબ, સગપણ અને લગ્ન
(B) લુઇસ ડુમોન્ટ	(II) સમાન-પદાનુક્રમ-જાતિ વ્યવસ્થા અને તેની અસરો
(C) પેટ્રિશિયા ઉબેરોય	(III) મનની જાતિઓઃ સંસ્થાનવાદ અને આધુનિક ભારતનું નિર્માણ
(D) આન્દ્રે બેટેલે	(IV) અસમાનતાનું પુનરુત્પાદનઃ વ્યવસાય, જાતિ અને પરિવાર

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A)-(II), (B)-(I), (C)-(IV), (D)-(III)

(2) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(IV), (D)-(II)

(3) (A)-(III), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(IV)

(4) (A)-(IV), (B)-(II), (C)-(I), (D)-(III)

32. Match the following concepts **(List-I)** with their appropriate description **(List-II)** :

List-I (Concepts)	**List-II (Definition)**
(A) Fertility Rate	(I) Number of live births per 1000 women in the child bearing age group
(B) Total Fertility Rate	(II) Total number of live births that a hypothetical woman would have during her entire reproductive years
(C) Infant Mortality Rate	(III) Total number of women who die in childbirth per 1000 live births
(D) Maternal Mortality Rate	(IV) Number of deaths of babies before the age of one year per 1000 live births

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

33. The statement "The changes brought about in Indian society and culture as a result of over 150 years of British Rule, the term subsuming changes occurring at different levels...technology, institutions, ideology and values" refers to the process of _____.

Fill in the blank with the correct answer from the options given below.

(1) Sanskritisation (2) Colonisation

(3) Westernisation (4) Secularisation

34. In Begum Rokeya Sakhawat's book ''Sultana's Dream'' we find the following excerpt, ''Where are the men ?..., where they ought to be...we shut our men indoors...just as we are kept in the zenana ?'' What do these lines describe ?

(1) Double standard imposed by male dominated society

(2) Comparison of work done by men and women in a male dominated society

(3) Reversal of roles of Gender

(4) Challenging patriarchy

SPACE FOR ROUGH WORK

32. નીચેના ખ્યાલો (**સૂચિ-I**) ને તેમના યોગ્ય વર્ણન (**સૂચિ-II**) સાથે સરખાવો.

સૂચિ-I (વિભાવનાઓ)	**સૂચિ-II (વ્યાખ્યા)**
(A) પ્રજનન દર	(I) બાળકને જન્મ આપવાની વય જૂથમાં દર 1000 મહિલાઓ દીઠ જીવંત જન્મની સંખ્યા
(B) કુલ પ્રજનન દર	(II) એક કાલ્પનિક સ્ત્રી તેના સમગ્ર પ્રજનન વર્ષો દરમિયાન જીવંત જન્મની કુલ સંખ્યા
(C) શિશુ મૃત્યુ દર	(III) દર 1000 જીવંત જન્મોમાં બાળજન્મમાં મૃત્યુ પામતી સ્ત્રીઓની કુલ સંખ્યા
(D) માતૃ મૃત્યુ દર	(IV) દર 1000 જીવંત જન્મ દીઠ એક વર્ષની ઉંમર પહેલાં બાળકોના મૃત્યુની સંખ્યા

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(III), (D)-(IV)

(2) (A)-(I), (B)-(III), (C)-(II), (D)-(IV)

(3) (A)-(I), (B)-(II), (C)-(IV), (D)-(III)

(4) (A)-(III), (B)-(IV), (C)-(I), (D)-(II)

33. વિધાન "150 વર્ષથી વધુના બ્રિટિશ શાસનના પરિણામે ભારતીય સમાજ અને સંસ્કૃતિમાં લાવવામાં આવેલા ફેરફારો, આ શબ્દો વિવિધ સ્તરે થતા ફેરફારોને સમાવિષ્ટ કરે છે. ટેકનોલોજી, સંસ્થાઓ, વિચારધારા અને મૂલ્યો "એ _____ ની પ્રક્રિયાનો સંદર્ભ આપે છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ આપીને ખાલી જગ્યા ભરો.

(1) સંસ્કૃતિકરણ (2) વસાહતીકરણ

(3) પશ્ચિમીકરણ (4) ધર્મનિરપેક્ષતા

34. બેગમ રોકેયા સખાવતના પુસ્તક 'સુલ્તાનાઝ ડ્રીમ' માં આપણને નીચેનો અંશ મળે છે, "પુરુષો ક્યાં છે?.તેઓ ક્યાં હોવા જોઈએ. જેમ આપણને જનાનામાં રાખવામાં આવે છે તે રીતે અમે અમારા માણસોને પૂરી દીધા..? "આ પંક્તિઓ શું વર્ણવે છે?

(1) પુરૂષ પ્રભુત્વ ધરાવતા સમાજ દ્વારા લાદવામાં આવેલા બેવડાં ધોરણો

(2) પુરૂષ પ્રભુત્વ ધરાવતા સમાજમાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓ દ્વારા કરવામાં આવતા કામની સરખામણી

(3) લિંગની ભૂમિકાઓ ઉલટાવવી

(4) પડકારજનક પિતૃસત્તા

35. For which of the following social reasons is the city preferred over village ?

(A) Decline of common resources in villages

(B) Opportunity for earning cash income

(C) Sufficient work opportunity

(D) Relative Anonymity

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only

(2) (B), (C) and (D) only

(3) (A), (B), (C) and (D)

(4) (A), (C) and (D) only

36. Which of the following factors was ***not*** responsible for unification of India under Colonial rule ?

(1) Socio-Cultural (2) Economic

(3) Political (4) Administrative

37. Which of the following factors was ***not*** considered significant during industrialisation in independent India ?

(1) Development of heavy and machine-making industries

(2) Expansion of the public sector

(3) Presence of a large cooperative sector

(4) Role of coastal cities for trading purpose

38. In which of the following States is Birhor tribe found ?

(1) Assam (2) Bihar

(3) Rajasthan (4) Nagaland

39. The term ''prejudice'' refers to _____.

Fill in the blank with the correct answer from the options given below.

(1) Community identity

(2) Social inequality

(3) Pre-judgement

(4) Individual's life chances

40. Which of the following leaders is ***not*** associated with AITUC ?

(1) M.N. Roy (2) S.A. Dange

(3) V.V. Giri (4) Jayprakash Narayan

SPACE FOR ROUGH WORK

35. કયાં સામાજિક કારણોસર ગામ કરતાં શહેરને પસંદગી આપવામાં આવે છે?

(A) ગામડાઓમાં સામાન્ય સંસાધનોમાં ઘટાડો

(B) રોકડ આવક મેળવવાની તક

(C) નોકરીની પૂરતી તક

(D) સંબંધિત અનામિકતા

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

(1) (A), (B) અને (D) માત્ર
(2) (B), (C) અને (D) માત્ર
(3) (A), (B), (C) અને (D)
(4) (A), (C) અને (D) માત્ર

36. નીચેનામાંથી કયા પરિબળો સંસ્થાનવાદી શાસન હેઠળ ભારતના એકીકરણ માટે જવાબદાર ન હતાં?

(1) સામાજિક-સાંસ્કૃતિક
(2) આર્થિક
(3) રાજકીય
(4) વહીવટી

37. સ્વતંત્ર ભારતમાં ઔદ્યોગિકરણ દરમિયાન નીચેનામાંથી કયા પરિબળને નોંધપાત્ર માનવામાં આવતું ન હતું?

(1) ભારે મશીન બનાવતા ઉદ્યોગોનો વિકાસ

(2) જાહેર ક્ષેત્રનું વિસ્તરણ

(3) વિશાળ સહકારી ક્ષેત્રની હાજરી

(4) વેપાર હેતુ માટે દરિયાકાંઠાના શહેરોની ભૂમિકા

38. નીચેનામાંથી કયા રાજ્યમાં બિરહોર જનજાતિ જોવા મળે છે?

(1) આસામ
(2) બિહાર
(3) રાજસ્થાન
(4) નાગાલેન્ડ

39. "પૂર્વગ્રહ" શબ્દનો અર્થ _____ છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ આપીને ખાલી જગ્યા ભરો.

(1) સામુદાયિક ઓળખ
(2) સામાજિક અસમાનતા
(3) પૂર્વ નિર્ણય
(4) વ્યક્તિના જીવનની તકો

40. નીચેનામાંથી કયા નેતા એ. આઈ. ટી. યુ. સી. સાથે સંકળાયેલા નથી?

(1) એમ.એન. રોય
(2) એસ.એ. ડાંગે
(3) વી.વી. ગિરી
(4) જયપ્રકાશ નારાયણ

SPACE FOR ROUGH WORK

Read the given passage carefully and answer the next five questions.

In many ways it was a major political change, namely, *the collapse of the erstwhile socialist world* that hastened globalisation and also gave a specific economic and political approach to the economic policies that underpin globalisation. These changes are often termed as neo-liberal economic measures. We have already seen what concrete steps the liberalisation policy took in India. Broadly, these policies reflect a political vision of free enterprise which believes that a free reign to market forces will be both efficient and fair. It is, therefore, critical of both State regulation and State subsidies. The existing process of Globalisation in this sense does have a political vision as much as an economic vision.

41. What does the term 'liberalisation policy' refer to in the given passage ?

(1) Regulation of State subsidies

(2) Regulation of market forces

(3) Regulation of social welfarism

(4) De-regulation of market forces

42. What is the central political vision reflected in the economic policies underpinning Globalisation ?

(1) Free enterprise

(2) State subsidies

(3) Centralised power

(4) State regulation

43. What is the economic measure that accompanied the collapse of the socialist world and the advent of Globalisation ?

(1) Conservative measures

(2) Welfare measures

(3) Neo-liberal measures

(4) Protectionist measures

44. What major political change is highlighted in the passage ?

(1) Collapse of Welfare State

(2) Collapse of Capitalist State

(3) Collapse of Socialist State

(4) Collapse of trade protectionism

45. According to the passage, what is the political vision behind Globalisation ?

(1) It supports State regulation

(2) It is critical of State regulation

(3) It advocates for Socialist State

(4) It advocates for State subsidies

SPACE FOR ROUGH WORK

આ ફકરાને કાળજીપૂર્વક વાંચો અને નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

એ ઘણી રીતે તે એક મોટું રાજકીય પરિવર્તન હતું, એટલે કે અગાઉના સમાજવાદી વિશ્વનું પતન જેણે વૈશ્વિકીકરણને ઝડપી બનાવ્યું અને વૈશ્વિકરણને આધાર આપતી આર્થિક નીતિઓને ચોક્કસ આર્થિક અને રાજકીય અભિગમ પણ આપ્યો. આ ફેરફારોને ઘણીવાર નવઉદારવાદી આર્થિક પગલાં તરીકે ઓળખવામાં આવે છે..આપણે પહેલેથી જ જોયું છે કે ભારતમાં ઉદારીકરણ નીતિએ કયા નક્કર પગલાં લીધાં.મોટે ભાગે, આ નીતિઓ મુક્ત સાહસના રાજકીય દ્રષ્ટિકોણને પ્રતિબિંબિત કરે છે જે માને છે કે બજાર દળો માટે મુક્ત શાસન કાર્યક્ષમ અને ન્યાયી બંને હશે..તેથી, તે રાજ્ય નિયમન અને રાજ્ય સબસિડી બંને માટે મહત્વપૂર્ણ છે. આ અર્થમાં વૈશ્વિકીકરણની હાલની પ્રક્રિયામાં આર્થિક દ્રષ્ટિ જેટલી જ રાજકીય દ્રષ્ટિ છે.

41. આપેલ ફકરામાં 'ઉદારીકરણ નીતિ' શબ્દનો શું ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે?

(1) રાજ્ય સબસિડીનું નિયમન
(2) બજાર દળોનું નિયમન
(3) સામાજિક કલ્યાણવાદનું નિયમન
(4) બજારની દળોનું નિયમન ઘટાડવું

42. વૈશ્વિકીકરણને આધાર આપતી આર્થિક નીતિઓમાં કેન્દ્રિય રાજકીય દ્રષ્ટિમાં શું પ્રતિબિંબિત થાય છે?

(1) મુક્ત ધંધાકીય સાહસ
(2) રાજ્ય સરકારોની સબસિડી
(3) કેન્દ્રીકૃત સત્તા
(4) રાજ્ય નિયમન

43. સમાજવાદી વિશ્વના પતન અને વૈશ્વિકીકરણના આગમન સાથે સંગત આર્થિક પગલાં શાં છે?

(1) રૂઢિવાદી પગલાં
(2) કલ્યાણકારી પગલાં
(3) નવઉદારવાદી પગલાં
(4) સંરક્ષણવાદી પગલાં

44. આ ફકરામાં કયા મોટા રાજકીય પરિવર્તન પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે?

(1) કલ્યાણકારી રાજ્યનું પતન
(2) મૂડીવાદી રાજ્યનું પતન
(3) સમાજવાદી રાજ્યનું પતન
(4) વેપાર સંરક્ષણવાદનું પતન

45. આપેલાફકરા મુજબ, વૈશ્વિકીકરણ પાછળની રાજકીય દૃષ્ટિ શું છે?

(1) તે રાજ્યના નિયમનને ટેકો આપે છે
(2) તે રાજ્યના નિયમનની ટીકા કરે છે
(3) તે સમાજવાદી રાજ્યની હિમાયત કરે છે
(4) તે રાજ્યની સબસિડીની હિમાયત કરે છે

SPACE FOR ROUGH WORK

Read the given passage carefully and answer the next five questions.

My grandfather, like most Nagas who had come into close contact with Europeans, was convinced that education was the only way to get ahead in life. He aspired for his children the kind of life he had seen being lived by the British administration and missionaries. He sent my mother away to school, first in neighbouring Assam, then as far as Shimla. My mother was encouraged by one of the more educated men in her village who told her that with an education in these new times, she could even become like the Indian lady who spoke before the world : Vijaylaxmi Pandit, who represented India at the UN. My father by dint of his own intelligence and hard work, put himself through the local mission school and college in Shillong. All Nagas of my parents' generation who were able to, chose to get educated in English. For them, it was more than a gateway to upward mobility. In a region where tribes that live no more than 20 kms apart speak completely different languages, it was a medium through which they could communicate amongst themselves and with the world. They became the voice of their people and made English the official state language.

46. Which of the following is the main reason for opening up of new opportunities for the people of North-East ?

(1) Urbanization
(2) Sanskritization
(3) Western education
(4) Modernization

47. According to the passage, which of the following is a gateway to upward mobility ?

(1) Politics
(2) Education
(3) Cultural change
(4) Social change

48. Name the process through which the movement of individuals takes place from their existing status to improved status.

(1) Sanskritization
(2) Westernization
(3) Assimilation
(4) Upward Mobility

49. Who among the following represented India at the UN ?

(1) Jawaharlal Nehru
(2) Vijaylakshmi Pandit
(3) British Missionaries
(4) Naga leaders

50. Which of the following is the reason for improved communication among the different factions of the Naga tribes ?

(1) Use of English language
(2) Missionary help
(3) Naga leaders
(4) Working together in British administration

SPACE FOR ROUGH WORK

આ ફકરાને કાળજીપૂર્વક વાંચો અને નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

મારા દાદા, મોટાભાગના નાગાની જેમ, જેઓ યુરોપિયનોના નજીકના સંપર્કમાં આવ્યા હતા, તેમને ખાતરી થઈ ગઈ હતી કે જીવનમાં આગળ વધવાનો એકમાત્ર રસ્તો શિક્ષણ છે. તેમણે પોતાના બાળકો માટે તે પ્રકારનું જીવન ઈચ્છ્યું જે તેમણે બ્રિટિશ વહીવટીતંત્ર અને મિશનરીઓ દ્વારા જીવાતાં જોયું હતું. તેમણે મારી માતાને શાળામાં મોકલી દીધી, પહેલા પડોશી રાજ્ય આસામમાં, પછી શિમલા સુધી..મારી માતાને તેમના ગામના વધુ શિક્ષિત પુરુષોમાંથી એક દ્વારા પ્રોત્સાહન આપવામાં આવ્યું હતું, જેમણે તેમને કહ્યું હતું કે આ નવા સમયમાં શિક્ષણ સાથે, તેઓ વિશ્વ સમક્ષ બોલનાર ભારતીય મહિલા જેવી પણ બની શકે છેઃ વિજયલક્ષ્મી પંડિત, જેમણે સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હતું. મારા પિતાએ પોતાની બુદ્ધિ અને સખત મહેનતથી શિલોંગની સ્થાનિક મિશન સ્કૂલ અને કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવ્યો હતો. મારા માતા-પિતાની પેઢીના તમામ નાગાઓ કે જેઓ સક્ષમ હતા, તેમણે અંગ્રેજીમાં શિક્ષણ મેળવવાનું પસંદ કર્યું. તેમના માટે, તે ઉપર તરફની ગતિશીલતાના પ્રવેશદ્વાર કરતાં વધુ હતું.એવા પ્રદેશમાં જ્યાં 20 કિલોમીટરથી વધુ ન રહેતા આદિવાસીઓ.સંપૂર્ણપણે જુદી જુદી ભાષાઓ બોલવા ઉપરાંત, તે એક એવું માધ્યમ હતું જેના દ્વારા તેઓ એકબીજા સાથે અને વિશ્વ સાથે વાતચીત કરી શકતા હતા.તેઓ તેમના લોકોનો અવાજ બન્યા અને અંગ્રેજીને સત્તાવાર રાજ્ય ભાષા બનાવી.

46. પૂર્વોત્તરના લોકો માટે નવી તકો ખોલવાનું મુખ્ય કારણ નીચેનામાંથી કયું છે?
(1) શહેરીકરણ (2) સંસ્કૃતિકરણ
(3) પાશ્ચાત્ય શિક્ષણ (4) આધુનિકીકરણ

47. આપેલા ફકરા અનુસાર, નીચેનામાંથી કયું ઉપર તરફની ગતિશીલતાનું પ્રવેશદ્વાર છે?
(1) રાજકારણ (2) શિક્ષણ
(3) સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન (4) સામાજિક પરિવર્તન

48. જેના દ્વારા વ્યક્તિઓની અવરજવર તેમની હાલની સ્થિતિથી સુધારેલી સ્થિતિ તરફ થાય છે તે પ્રક્રિયાના નામ જણાવો ?
(1) સંસ્કૃતિકરણ (2) પશ્ચિમીકરણ
(3) સંલગ્નીકરણ (4) ઉર્ધ્વ ગતિશીલતા

49. નીચેનામાંથી કોણે સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘમાં ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું?
(1) જવાહરલાલ નેહરુ (2) વિજયલક્ષ્મી પંડિત
(3) બ્રિટિશ મિશનરીઓ (4) નાગા નેતાઓ

50. નાગા જનજાતિઓના વિવિધ જૂથો વચ્ચે પ્રત્યાયનમાં થયેલ સુધારા માટેનું કારણ નીચેનામાંથી કયું છે?
(1) અંગ્રેજી ભાષાનો ઉપયોગ (2) મિશનરી મદદ
(3) નાગા નેતાઓ (4) બ્રિટિશ વહીવટીતંત્રમાં સાથે મળીને કામ કરવું

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

Read carefully the following instructions :

8. No candidate will be allowed to leave the OMR Answer Sheet blank. If any OMR Answer Sheet is found blank, it shall be crossed by the Invigilator with his/her signature, mentioning "Cancelled" on it.

9. Do not tear or fold any page of the Test Booklet and OMR Answer Sheet.

10. Candidates are advised to ensure that they fill the correct particulars on the OMR Answer Sheet, i.e., Application No., Roll No., Test Booklet No., Name, Mother's Name, Father's Name and Signature.

11. In case of any discrepancy in any question between English and Hindi/Regional language version, the English version will be considered as the final version for evaluation.

12. Rough work is to be done in the space provided for this purpose in the Test Booklet only.

13. The answers will be evaluated through electronic scanning process. Incomplete or incorrect entries may render the OMR Answer Sheet invalid.

14. Candidates are advised not to fold or make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Use of Eraser, Nail, Blade, White Fluid/Whitener, etc., to smudge, scratch or damage in any manner the OMR Answer Sheet during examination is strictly prohibited. Candidature and OMR Answer Sheet of candidates using Eraser, Nail, Blade or White Fluid/Whitener to smudge, scratch or damage in any manner shall be cancelled.

15. There will be one copy of OMR Answer Sheet i.e., the Original Copy. After the examination is over, the candidate shall hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator. The candidate can take away the Test Booklet after the examination is over. If the candidate does not hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator and goes away with the OMR Answer Sheet, his/her candidature shall be cancelled and criminal proceedings shall also be initiated against him/her.

16. Candidates are advised strictly not to carry handkerchief, any mobile phone, any type of watch, belt or wear ornaments like ring, chain, ear-ring, etc., electronic or communication device, pen, pencil, eraser, sharpener and correction fluid to the Examination Centre. If any candidate is found possessing any such item, he/she will not be allowed to enter the examination centre. Possession of a mobile phone or any other aiding material as mentioned above by the candidate in the examination room will be treated as a serious violation and it may lead to cancellation of the candidature and debarring him/her from future examinations.

17. If a candidate violates any instructions or shows any indiscipline or misbehaviour, appropriate action will be taken including cancellation of candidature and debarring from future examinations.

18. Use of electronic/manual calculator is **not** allowed.

નીચેની સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો :

8. કોઈપણ ઉમેદવારને OMR આન્સર શીટ ખાલી રાખવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં. જો કોઈ OMR આન્સર શીટ ખાલી જોવા મળે છે. નિરીક્ષક દ્વારા OMR આન્સર શીટ સહી સાથે ક્રોસ કરવામાં આવશે, તેના પર "રદ કરેલ" નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવશે.
9. ટેસ્ટ પુસ્તિકા અને OMR આન્સર શીટના કોઈપણ પાનાને ફાડશો નહીં અથવા ફોલ્ડ કરશો નહીં.
10. ઉમેદવારોને સુનિશ્ચિત કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ OMR આન્સર શીટ, i.e., અરજી નંબર. રોલ નંબર, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર, નામ, માતાનું નામ, પિતાનું નામ પર સાચી વિગતો ભરે છે. નામ અને સહી.
11. અંગ્રેજી અને હિન્દી/પ્રાદેશિક ભાષા સંસ્કરણ વચ્ચેના કોઈપણ પ્રશ્નમાં કોઈપણ વિસંગતતાના કિસ્સામાં, અંગ્રેજી સંસ્કરણને મૂલ્યાંકન માટે અંતિમ સંસ્કરણ તરીકે ગણવામાં આવશે.
12. માત્ર ટેસ્ટ પુસ્તિકામાં આ હેતુ માટે આપવામાં આવેલ જગ્યામાં જ રફ વર્ક કરવાનું છે.
13. જવાબોનું મૂલ્યાંકન ઈલેક્ટ્રોનિક સ્કેનિંગ પ્રક્રિયા દ્વારા કરવામાં આવશે. અપૂર્ણ અથવા ખોટી એન્ટ્રીઓ OMR આન્સર શીટને અમાન્ય રેન્ડર કરી શકે છે.
14. ઉમેદવારોને સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ OMR આન્સર શીટ પર ફોલ્ડ ન કરે અથવા કોઈ અપ્રિય ગુણ ન બનાવે. ઇરેઝર, નેઇલ, બ્લેડ, સફેદ પ્રવાહી/વ્હાઇટનર વગેરેનો ઉપયોગ પરીક્ષા દરમિયાન OMR આન્સર શીટને કોઈપણ રીતે સ્મજ કરવા, ખંજવાળવા અથવા નુકસાન પહોંચાડવા માટે સખત પ્રતિબંધિત છે. ઇરેઝર, નેઇલ, બ્લેડ અથવા વ્હાઇટ ફ્લુઇડ/વ્હાઇટનરનો ઉપયોગ કરીને કોઇપણ રીતે દાગ, ખંજવાળ અથવા નુકસાન પહોંચાડનાર ઉમેદવારોની ઉમેદવારી અને OMR આન્સર શીટ રદ કરવામાં આવશે.
15. OMR આન્સર શીટ એટલે કે મૂળ નકલની એક નકલ હશે. પરીક્ષા પૂરી થયા પછી, ઉમેદવારે નિરીક્ષકને OMR આન્સર શીટ સોંપવી. પરીક્ષા પૂરી થયા પછી ઉમેદવાર ટેસ્ટ પુસ્તિકા લઈ શકે છે. જો ઉમેદવાર નિરીક્ષકને OMR આન્સર શીટ ન સોંપે અને OMR આન્સર શીટ લઈને જતો રહે, તો તેની/તેણીની ઉમેદવારી રદ કરવામાં આવશે અને તેની સામે ફોજદારી કાર્યવાહી પણ શરૂ કરવામાં આવશે.
16. ઉમેદવારોને સખત સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ રૂમાલ, કોઈપણ મોબાઈલ ફોન, કોઈપણ પ્રકારની ઘડિયાળ, પટ્ટો અથવા આભૂષણો જેમ કે વીંટી, સાંકળ, કાનની વીંટી વગેરે, ઈલેક્ટ્રોનિક અથવા કોમ્યુનિકેશન ડિવાઈસ, પેન, પેન્સિલ, ઈરેઝર, શાર્પનર અને સુધારક સાથે ન રાખવા. પરીક્ષા કેન્દ્રમાં પ્રવાહી. જો કોઈ ઉમેદવાર પાસે આવી કોઈ વસ્તુ હોય તો તેને પરીક્ષા કેન્દ્રમાં પ્રવેશવા દેવામાં આવશે નહીં. પરીક્ષા ખંડમાં ઉમેદવાર દ્વારા ઉપર જણાવ્યા મુજબ મોબાઈલ ફોન અથવા અન્ય કોઈપણ સહાયક સામગ્રી રાખવાને ગંભીર ઉલ્લંઘન તરીકે ગણવામાં આવશે અને તેને કારણે ઉમેદવારી રદ થઈ શકે છે અને તેને ભવિષ્યની પરીક્ષાઓમાંથી પ્રતિબંધિત કરી શકાય છે.
17. જો ઉમેદવાર કોઈપણ સૂચનાઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે અથવા કોઈપણ અનુશાસન અથવા ગેરવર્તણૂક બતાવે છે, તો ઉમેદવારી રદ કરવા અને ભવિષ્યની પરીક્ષાઓમાંથી દૂર કરવા સહિત યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવશે.
18. ઇલેક્ટ્રોનિક/મેન્યુઅલ કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી **નથી.**